

JOC, JUCĂTOR, CHIBIȚI...

JOCUL ● Inscenare de prof. Traian Aelenii ● **TEATRUL NAȚIONAL DIN BUCUREȘTI** ● Data premierei: 23 noiembrie 1991 ● Spectacol de pantomimă Dan Puric.

Există mai multe formule ale spectacolului de pantomimă, de la istorisirea fără cuvinte a unor întâmplări în succesiunea lor firească la alăturarea unor «numere» în care importanță e doar virtuozitatea, să-i spunem, tehnică. Bineînțeles, cele mai multe dintre recitalurile de pantomimă se plasează undeva la mijloc, între cele două «formule-cadru», aceasta fiind și soluția adoptată de Dan Puric pentru **Jocul** la care ne invită să-i fim spectatori. Uneori, în momentele cele mai împlinite ale recitalului său, și parteneri, dar îndeobște spectatori.

Este, poate, și motivul principal al senzației de inconsistență (deci, de insatisfacție) pe care o lasă spectacolul: actorul ne arată un joc (o joacă) în care nu ne include, nu ne solicită, nu ne stîrnește. «Chibiți» și nimic mai mult, observăm cu ușurință procedee, scheme fixe, unele repetări. Observăm, desigur, ca niște chibiți onești ce sîntem, așii (pentru că ei există), dar nu putem ignora nici poturile în care jucătorul nu are carte. Vina este mai puțin a jucătorului (asta se simte chiar dacă nu l-am fi văzut — dar l-am văzut — și altă dată pe Dan Puric făcînd pantomimă), e mai curînd a jocului. Scenariul dă senzația că a fost confecționat «cu materialul clientului», nu are o osatură fermă, ci doar încearcă să adune numere pre-existente (sau care par astfel) sub aceeași «căciulă».

Jocul e un recital dar nu un «one man show», așa cum aveam îndreptățirea să așteptăm de la Dan Puric, nu un spectacol de pantomimă așa cum spune afixul.

C.D.

FALIMENTUL TEATRULUI VECHI

LA PAPAGALUL VERDE de Arthur Schnitzler. Versiunea românească de Lucian Giurchescu și Sanda Toma ● **TEATRUL DE COMEDIE** ● Data premierei: 9 noiembrie 1991 ● Regia: Lucian Giurchescu ● Scenografia: Ion Popescu-Udriște ● Distribuția: Florin Anton [Grasset, Guillaume], Dumitru Chesa [Lebret], Cornel Vulpe [Prosper], Dumitru Rucăreanu [Comisarul de poliție], Marian Rilea [Grain], Gheorghe Dănilă [Scaevola], Dan Tufaru [Jules], Iurie Darie [Henri], Virginia Mirea [Léocadie], Șerban Celea [François], Mihai Bisericanu [Albin], Anca Pandrea [Michelle], Adina Popescu [Flipotte], Silviu Stănculescu [Emile], Candid Stoica [Marchizul de Lansac], Sanda Toma [Séverine], Eugen Racoți [Rollin], Magda Catone [Georgette], Sorin Gheorghiu [Balthasar], Florentina Mocanu [Etienne], Marius Florea [Maurice], Dan Morariu [Jean].

A recurge în România anului 1991 la o piesă ca **Papagalul verde** de Arthur Schnitzler poate să pară cel puțin ciudat. Parcurgerea «versiunii românești» semnate de Lucian Giurchescu și Sanda Toma aduce oarecare lumină, în sensul că textul — evident «adaptat» — ar putea să vorbească și despre ceea ce avea să se întîmple la noi, după decembrie '89. Pe lângă «lumea teatrului» și «teatrul ca lume» vom avea și «teatru în teatru» (inspirată, subtilă, inserția fragmentului din *Școala femeilor* de Molière) și, din moment ce sîntem în preajma căderii Bastiliei, nu ne va fi greu să ne imaginăm și în Piața Palatului sau în Piața Universității! Restul e însă «literatură» dată, chiar și atunci cînd replica e spirituală și hazul neîndoielnic.

Se putea face un spectacol de interes actual pe textul dat? Poate că da, dacă montarea regizorului Lucian Giurchescu (în stenografia lui Ion Popescu Udriște) s-ar fi păstrat în cheia ironiei acide (și pline de vervă) pe care ne-o propune la un moment dat, dar pe care o abandonează treptat, lîncezind într-un melodramatism anacronic, ce devine de nesuportat în final. Ceea ce e însă insuportabil, de la primele replici, e stilul de joc al majorității actorilor, de o perfectă

desuetitudine muzeală, netrucată și ne-«jucată». Unde-or fi găsit-o? De unde-or fi luat-o? Teatrul de Comedie n-o avea nici pe vremea celui alt directorat al lui Lucian Giurchescu, nici mai către '89 sau '91. Sigur că sînt și excepții notabile — Virginia Mirea, Marian Rilea, Mihai Bisericanu, Magda Catone — dar ce ne facem cu grosul ansamblului, cu trupa ca atare, încîntată să joace grosier, cu grimase și vociferări de efect, ca-ntr-o epocă demult apusă?! Să fi vrut regizorul să «imite» stilul de joc al actorilor de pe vremea la care efectiv se referă piesa, ca să nu fie «suspectat» că se referă la cea de azi? Dar cine să-l mai «suspecteze», cînd tocmai această referință «la zi» e singura rațiune de a fi a piesei în repertoriu?

Ceea ce se întîmplă cu trupa de la Comedie în acest spectacol (deci cu actori de talia lui Cornel Vulpe și Sanda Toma, Iurie Darie ori Silviu Stănculescu, nu numai cu Dumitru Chesa, Candid Stoica, Eugen Racoți și Sorin Gheorghiu) e trist și îngrijorător. Căci publicul aplaudă, aplaudă frenetic, iar actorii sînt foarte fericiți, fără să știe că teatrul pe care-l joacă a murit demult. Că era mort încă de pe vremea tinereții lor, cînd ei înșiși jucau — atunci! — un alt fel de teatru, realmente modern, printre ai cărui promotori se afla

și Lucian Giurchescu. Prețuindu-l la ade-vărata-i valoare, așteptăm, cu aceeași încredere, spectacolul său următor.

VICTOR PARHON

P.S. Cît despre previzibilul mare succes la public al **Papagalului verde**, el nu demonstrează decît că, la noi, falimentul estetic al teatrului vechi poate fi încă rentabil sub raport pecuniar. Ceea ce pentru Lucian Giurchescu și Teatrul de Comedie e foarte puțin.

DIVAGAȚII ELEGANTE

MONȘTRII SACRI de Jean Cocteau. În românește de Ioan Dragomirescu ● **TEATRUL MIC** ● Data premierei: 2 decembrie 1991 ● Regia: Cornel Todea ● Scenografia: Mihai Mădescu ● Distribuția: Leopoldina Bălănuță [Esther], Adriana Șchiopu [Liâne], Ana Scarlat [Charlotte], Coca Bloos [Lulu], Mitică Popescu [Florent], Ion Lupu [Speakerul].

Intr-un răgaz de bună-dispoziție și relaxare — de-a dreptul un lux în zilele noastre —, un spectacol despre răsfățurile sentimentale din lumea bună a starurilor, condimentat și cu ceva pledoarie pentru teatru, poate fi o soluție de repertoriu. Nici mai rea, nici mai bună decît o presupune miza modestă a textului în cauză, chiar dacă acesta aparține unei figuri notorii a scenei interbelice. Cum Cocteau și-a îngăduit, așadar, această lejeră acrobație literară într-o pauză a celebrelor și extravagantelor sale experiențe artistice, de ce n-ar face-o și cei cărora le-a dedicat, cu atîta îndatoritoare tandrețe, **Monștrii sacri**.

Cît despre public, el s-a simțit întotdeauna fltat de complicitatea cu viața culiselor teatrului, cu afit mai mult cînd e tentat, ca aici, cu agreabile mondenități, și păcălit cu mărunte adevăruri omenești. Speculînd acest apetit dat și posibilitatea unei divagări elegante în zona melodramei, a teatrului fără probleme, regizorul Cornel Todea n-a riscat aproape nimic. Poate doar reputația gusturilor sale, de obicei mai puțin «domestice», dacă nu cumva întîmplarea ascunde o intenție polemică la adresa unor excese exhibiționiste ale confrăților.

Ne-a invitat, deci, banal, în fotolii, fapt aproape inedit de cînd spectacolele își caută, justificat sau nu, locul prin spații cît mai insolite, ne-a sensibilizat cu muzică franțuzească, ne-a ispitit cu «atmosferă» și ne-a lăsat în voia unei povești perfect neverosimile despre un cuplu ideal de actori care se iubesc ca la teatru și se tachinează ca la Cocteau. Mai întîi în intimitatea draperiilor adecvat aranjate de teatru din alte vremuri, apoi într-un interior cu pretenții, în care scenograful a strecurat și o undă de ironie.